Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0414U003856

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-08-2014

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чугаєв Сергій Вікторович
2. Chugayev Sergii Viktorovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 02-07-2014

Спеціальність за освітою: 7.130102

Місце роботи здобувача: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр"єва

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: 61060, Україна, м. Харків, пр. Московський, 142

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 64.366.01

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр"єва

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: 61060, Україна, м. Харків, пр. Московський, 142

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Тема дисертації:

1. Селекційна цінність сортів пшениці м'якої озимої за стійкістю до біо- та абіотичних чинників у східній частині Лісостепу України

2. Selection of soft winter wheat varieties resistant to abiotic and biotic factors in the eastern steppes of Ukraine

Реферат/анотація:

1. Об'єкт: стійкість сортів пшениці м'якої озимої до збудників фузаріозної кореневої гнилі, перезимівлі та посухи, особливості її прояву, зв'язок стійкості з цінними господарськими ознаками, використання селекційно-цінних сортів у селекції культури. Мета: визначення адаптивного потенціалу сортів пшениці м'якої озимої за стійкістю до збудників фузаріозної кореневої гнилі з наступним установленням видового складу грибів роду Fusarium spp., їх патогенності, а також до абіотичних чинників та створення на цій основі вихідного матеріалу для селекції культури, що поєднує цінні господарські ознаки зі стійкістю до кореневих гнилей. Методи: польові, лабораторні, генетико-статистичні. Новизна: вирішено важливе наукове завдання зі встановлення селекційної цінності сучасних сортів пшениці м'якої озимої за стійкістю до збудників фузаріозної кореневої гнилі у поєднанні з жаро-, посухо-, морозо- та зимостійкістю і відрізняється від раніше відомих результатів системним підходом до виявлення сортів з поєднанням стійкості до біо- та абіотичних чинників з господарськими ознаками. Установлено прямий зв'язок між рівнем стійкості сорту до

збудників фузаріозної кореневої гнилі та кількістю розчинних вуглеводів у вузлах кущення рослин. Виявлено генетичні особливості успадкування стійкості до фузаріозної кореневої гнилі та встановлено донорські властивості батьківських форм. Результати: надана характеристика 28 сортам пшениці м'якої озимої за стійкістю до збудників фузаріозної кореневої гнилі, листкових хвороб у поєднанні з цінними господарськими ознаками. Зареєстровано в НЦГРРУ чотири сорти пшениці м'якої озимої - Подолянка, Влучна, Фермерка, Білосніжка (свідоцтва про реєстрацію зразків NN 1097-1100), які мають цінність для селекційної практики. Створено та передано для реєстрації у НЦГРРУ сім ліній пшениці м'якої озимої з груповою стійкістю до збудників фузаріозної кореневої гнилі, листкових хвороб, з високою морозостійкістю та іншими цінними господарськими ознаками, на дві отримано свідоцтва (ЛЧ 117-2012, ЛЧ 821-2010). Ступінь впровадження: розроблено новий спосіб визначення стійкості пшениці м'якої озимої до збудників фузаріозної кореневої гнилі (патент на корисну модель № 77446 від 11.02.2013 р.), який сприяв виділенню сортів та гібридів, що поєднують стійкість до хвороби, адаптивність до умов вирощування з комплексом цінних господарських ознак. На основі використання розробленого способу імунологічної оцінки за авторством здобувача створено і передано до Державного сортовипробування сорт пшениці м'якої озимої Гармонія, який характеризується комплексною стійкістю до біо- та абіотичних чинників та має високі показники цінних господарських ознак. Створені лінії поповнили генетичний банк рослин пшениці України і є складовими національного надбання. Сфера впровадження: селекційні установи.

2. Object: Resistance of winter wheat (Triticum aestivum) varieties to Fusarium root-rot agents, overwintering and drought, peculiarities of its manifestation, relation between resistance and valuable economic characteristics, use of breeding-valuable varieties in the culture breeding. Objective: To determine the adaptive potential of soft winter wheat varieties for resistance to Fusarium root-rot agents with subsequent determination of fungus species composition of the genus Fusarium spp., their pathogenicity as well as to abiotic factors and creation on this basis of source material for the culture breeding, combining valuable economic traits with resistance to root rots. Methods: Field, laboratory, genetic and statistical. Novelty: An important scientific task was solved to establish the breeding value of current varieties of soft winter wheat for resistance to Fusarium root-rot agents in combination with heat-, drought-, frost- and winter-hardiness; this task was different from the previously known results by a systematic approach to the identification of varieties that combine resistance to bio-and abiotic factors with economic characteristics. A direct relationship between the level of resistance of a variety to Fusarium root-rot agents and the amount of soluble carbohydrates in plants tillering nodes was established. Genetic peculiarities of inheritance of resistance to Fusarium root-rot were revealed, and donor properties of parental forms were identified. Results: 28 varieties of soft winter wheat were characterized for resistance to Fusarium root-rot agents, leaf diseases in combination with valuable economic traits. Four soft winter wheat varieties that are valuable for breeding practice - Podolyanka, Vluchna, Fermerka, Bilosnizhka were registered in NCPGRU (sample registration certificates Nos. 1097-1100). Seven lines of soft winter wheat with group resistance to Fusarium root-rot agents, leaf diseases, with high frost-hardiness and other valuable economic characteristics were created and submitted to registration in NCPGRU, two of them received certificates (LCH 117-2012, 821-2010 LCH). Degree of Implementation: A new method of determining resistance of soft winter wheat to Fusarium root-rot agents (utility model patent No 77446 dated 11.02.2013), which contributed to the identification of varieties and hybrids combining resistance to disease, adaptability to growing conditions with a complex of valuable economic characteristics, was developed. Through the use of the method of immunological evaluation developed in partnership with the applicant the soft winter wheat variety Garmoniya, which is characterized by complex resistance to bio- and abiotic factors and has high rates of economic traits, was created and submitted to the state variety trials. All the lines enriched the Wheat Gene Bank of Ukraine and are components of the national asset. Scope of Implementation: Breeding agencies.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петренкова Віра Павлівна

2. Petrenkova Vira Pavlivna

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ващенко Володимир Васильович

2. Ващенко Володимир Васильович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колісник Ірина Віталіївна

2. Колісник Ірина Віталіївна

Кваліфікація: к.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Кириченко Віктор Васильович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Кириченко Віктор Васильович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.